

Een duurzaam
en sterk HR-beleid

Wat zijn we goed bezig
in de sector

ORBA: ben jij al
overgestapt?

kvgo magazine

Leander Wünschmann

**“Hopelijk is duurzaamheid
ooit geen onderscheidende
factor meer”**

Uitgave van

Inhoud

3	Voorwoord	22	Laatste kans: maak gebruik van MDIEU-subsidie
4	Op de hoogte	23	De Personeelswijzer is vernieuwd!
6	Leuke weetjes over drukwerk	24	Optimum Group: menselijke focus
7	Leander Wünschmann van Printvisie	28	VIGC legt uit... digitale prestaties inschatten
12	Ledenvoordeel	29	KVGO groeit!
13	ClimateCalc	31	Overstappen op ORBA
14	Dossier: duurzaamheid	34	De Arbo RI&E is vernieuwd!
16	Nieuws van Print Pakt	35	Tip! Goede arbeidsomstandigheden
17	Nieuwe ledenraadsleden gezocht!	38	Iemke en Tjitske namen Drukkerij De Eiland-Pers over
18	Voorkom een cyberaanval!		
19	Terugblik: step into the future		

Goed ondernemen

Duurzaamheid voelt soms als 'er ook nog bij'. Alsof het een extra verplichting is bovenop alles wat we al doen in de grafische sector. Maar wat als we het anders bekijken? Niet als last, maar als kans. Niet als iets dat moet, maar als iets dat **wérkt**. Voor je bedrijf, voor je mensen en voor je klanten.

Er is namelijk **zóveel** mogelijk, zonder dat het ingewikkeld hoeft te zijn. In onze branche hangt er nog veel laaghangend fruit. Denk aan energie besparen met slimme verlichting, water besparen met simpele ingrepen, of samen met het Dienstencentrum of de omgevingsdienst kijken naar praktische oplossingen. Niet als controle, maar als kans om inzicht te krijgen – vaak met direct resultaat. Een kraantje dat lekt of een lamp die onnodig brandt: kleine dingen die samen een groot verschil maken.

Het mooie is dat we in de grafische wereld van nature creatief zijn. We denken in oplossingen. We durven te ondernemen. Als je die creativiteit ook richt op je energieverbruik, dan zie je wat er allemaal mogelijk is. En als je dat vervolgens open en eerlijk deelt met je medewerkers, gaan zij daar ook in mee. Op de werkvloer, thuis, bij de sportvereniging. Duurzaam ondernemen wordt dan iets dat je samen doet.

En tot slot: vertel erover. Niet als marketingtruc, maar als verhaal van trots. Klanten vinden het mooi om te zien dat je bewust bezig bent: met je mensen, je techniek en je toekomst. Dat zorgt voor vertrouwen, verbinding – en ja, soms ook voor een stukje gunfactor.

Duurzaam ondernemen is geen extra hoofdstuk. Het is een nieuw perspectief op de kern van goed ondernemen. En daar zijn we in deze sector heel goed in.

Dick Naafs
Voorzitter KVGO

Tijdens de Algemene Vergadering in mei is het voorzitterschap van Dick Naafs met twee jaar verlengd. "Er is veel te doen en ik ben dankbaar dat ik daar een bijdrage aan mag blijven leveren."

2 magazines in 1

Ook in deze uitgave vind je het KVGO magazine en GO! magazine in één. Draai het magazine halverwege om om verder te lezen. Veel leesplezier!

voorwoord

Op de hoogte

Bij het KVGGO en de KVGGO-leden gebeurt zóveel! In de rubriek ‘Op de hoogte’ geven we je aan de hand van verschillende thema’s updates over waar we mee bezig zijn en wat er de komende tijd op de agenda staat. Meer nieuws vind je op www.kvgo.nl.

KVGO

Samenwerking GOC en KVGO

Het is zover: KVGO en GOC willen vanaf het einde van dit jaar samen in één pand gaan werken. Ook gaan we nauwer samenwerken als één organisatie. Zo kunnen we beter inspelen op veranderingen in de grafimediabranche. Door samen te werken, besparen we kosten én kunnen we een sterker aanbod maken voor onze leden en klanten.

Bestuurszaken

De afgelopen maanden is Boy Opmeer benoemd als penningmeester van het KVGO. De Ledenraad heeft besloten dat Annette Dales en Izo Hoytink nog langer in het bestuur mogen blijven. Ook Dick Naafs mag twee jaar langer voorzitter van de Ledenraad blijven.

Nieuwe collega's

Eind vorig jaar is Ingrid Spanjaard begonnen bij het KVGO. Zij werkt als adviseur cao en arbeidsvoorwaarden. Op 1 juli begint Jolanda de Graaf. Zij gaat het team en de vereniging helpen met communicatie, het organiseren van activiteiten en het bij elkaar brengen van leden rond verschillende onderwerpen.

Marktontwikkelingen

Btw

Het is definitief: de btw op onder andere boeken, tijdschriften en kranten gaat niet omhoog. Het kabinet wilde eerst de btw verhogen van 9 procent naar 21 procent, maar dat plan is nu van tafel. Dankzij samenwerking van verschillende brancheorganisaties is dit besluit veranderd. Een mooi gezamenlijk succes!

Conjunctuurenquête

Er gebeurt veel in de grafimediabranche. Daarom doet het A&O Fonds Grafimediabranche onderzoek om ondernemers meer inzicht te geven.

Voor het eerst is hier ook de door het KVGO gevraagde prognose en bevraging bij ondernemers in meegenomen. Zo kunnen bedrijven beter zien waar ze staan. Benieuwd naar het rapport? Scan de QR-code.

Goed werkgeverschap

Premieoverzicht

Pensioen, zorgfonds, WW... Er zijn verschillende premies die betaald moeten worden. Sommige betaalt de werknemer, andere de werkgever. KVGO heeft voor de leden een handig overzicht gemaakt. Je vindt het op www.kvgo.nl/premieoverzicht-2025.

Lobby arbeidsvoorwaarden

Als een werknemer na twee jaar ziekte uit dienst gaat, moet de werkgever meestal een transitievergoeding betalen. Nu krijgt de werkgever dit bedrag terug van het UWV. De regering wil dit misschien veranderen: alleen kleine werkgevers zouden dan nog geld terugkrijgen. KVGO vindt deze aanpassing zeer ongewenst. Scan de QR-code om onze reactie te lezen.

Cao-onderhandelingscommissie

Tijdens de ledenraadsvergadering in mei is een nieuwe groep werkgevers gekozen om te onderhandelen over een nieuwe cao. Zij beginnen dit najaar. De commissie bestaat uit Martine Bink (Wilco), Sylvia Bos (Royal Sens), Tiny Brinkman (Koninklijke Van der Most), Loes Hassink (Hassink Verpakkingsdrukwerk), Muamera Maarse (Maarse Drukwerk), Nathalie Poelheken (Drukkerij te Sligte) en Chris Roggeband (Floramedia). Veel succes!

Duurzaam ondernemen

Recyclingbeheerbijdrage

Grafische bedrijven helpen mee om oud papier en karton schoon en droog in te zamelen en te recyclen. Daarom betalen zij elk jaar een recyclingbeheerbijdrage. In 2025 gaat deze bijdrage in het eerste kwartaal bijna 20 procent omlaag, mede dankzij inzet van het KVGO. Meer weten? Lees verder op www.kvgo.nl/recyclingbeheerbijdrage.

EUDR

De nieuwe Europese regels tegen ontbossing (EUDR) gaan eind dit jaar in. Bedrijven hebben dus nog ongeveer 6 maanden om zich voor te bereiden. We organiseren al verschillende bijeenkomsten en heeft een handleiding gepubliceerd om bedrijven hierbij te helpen.

CSRD

De meeste grafimediabedrijven vallen niet direct onder de CSRD-wetgeving. Toch is deze wet belangrijk voor de sector, omdat veel bedrijven in de keten ermee te maken hebben. KVGO besteedde hier de afgelopen tijd veel aandacht aan. We werken nu aan een speciaal brancheformat voor de grafische sector. Wordt vervolgd!

Ondernemerschap & innovatie

Dieselfraude

Heb je als bedrijf tussen 2007 en 2019 dieselauto's gekocht of geleased? Dan kun je mogelijk geld terugkrijgen door de dieselfraude. KVGO werkt hiervoor samen met Dieselgate.com. De vergoeding kan oplopen van 1.500 euro tot 6.000 euro per voertuig. We roepen dan ook leden op zich eenvoudig te registreren via www.dieselgate.com om kans te maken op eventuele compensatie.

Medische bijsluiters

Het herzien van de geneesmiddelenverordening is weer een stapje dichterbij gekomen. We hebben daarom gesprekken aangevraagd met Nederlandse beleidsmakers in de Europese Commissie. We pleiten voor een aanpak waarbij zowel papieren als digitale bijsluiters blijven bestaan. Het alternatief is niet goed onderzocht. Ook artsen, apothekers en consumentenorganisaties steunen dit. Wordt vervolgd!

Post

De lobby rond de nieuwe postwet is de afgelopen maanden verdergegaan. We spraken met politici en beleidsmakers om ons standpunt duidelijk te maken. Ook organiseerden we sessies voor KVGO-leden om uit te leggen wat er speelt. Eind mei gaf PostNL uitleg over de regels voor vormgeving. In de komende tijd blijven we dit soort bijeenkomsten organiseren, bijvoorbeeld over het nieuwe retourbeleid van PostNL.

Promoting print

VM

DNA is de vereniging van alle verenigingen in Nederland. In het magazine met het thema ‘De digitale vereniging’ schrijven ze over AI en digitalisering, en ook over het onderzoek van Intergraf en KVGO naar de kracht van drukwerk in vergelijking met digitaal. Mooi om te zien dat onze boodschap ook buiten onze eigen branche aandacht krijgt!

Week van de Grafimedia

Eind september is het weer zover: de tweede Week van de Grafimedia. We hebben een groot doel: we willen zoveel mogelijk bedrijven enthousiast maken om hun deuren open te zetten voor bezoekers, scholen, verenigingen, mogelijke nieuwe medewerkers en anderen. Wil je meedoen als bedrijf aan dit landelijke initiatief? Meld je dan aan via www.indruk.nu/week-van-de-grafimedia.

Wat zijn we al goed bezig!

Feitjes die je nét even anders naar drukwerk laten kijken

Hoe vaak verras jij je klant nog met een feitje dat écht blijft hangen? Ruim tien weetjes over papier, print en duurzaamheid geven je gesprek nét dat beetje extra. Handig en leuk – want soms zegt één feitje meer dan duizend woorden.

Papier groeit mee

In Europa groeit het bosoppervlak jaarlijks met een gebied ter grootte van

1,5 MILJOEN

voetbalvelden. Er zijn zelfs 30 procent meer bomen dan in 1950!

Een boek verbruikt minder dan je denkt

De CO₂-uitstoot van één boek is vergelijkbaar met een autoritje van slechts 7 kilometer.

Papier leest sneller

Lezen van papier is **10 TOT 30 PROCENT** sneller dan digitaal lezen – en het blijft beter hangen ook!

Hout = duurzaam

VOOR ELKE GEKAPTE BOOM IN BEHEERDE BOSSEN WORDEN ER 3 TOT 4 TERUGGEPLANT. ZO BLIJFT HET BOS GEZOND ÉN PRODUCTIEF.

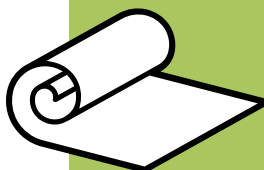
Je laptop stoot meer uit dan je boek

Een digitale lesmethode zorgt voor 10 tot 30 keer meer CO₂-uitstoot dan een gedrukt lesboek.

Drukwerk is kampioen recycling

81,3 PROCENT

van papier en karton wordt in Europa gerecycled – dat is meer dan glas (70 procent), staal (74 procent) en aluminium (67 procent). Europeanen recyclen hun papiervezels gemiddeld 3,5 keer per jaar. Het wereldwijde gemiddelde ligt op 2,4 keer.

Papier blijft hangen

Fysieke advertenties – zoals direct mail – worden beter onthouden en zorgen voor meer emotionele betrokkenheid dan online advertenties.

Mail is een energievreter

Eén e-mail met een bijlage van 400 kB, verzonden naar 20 mensen, kost net zoveel stroom als een 100W-lamp die 20 minuten brandt.

Digitale apparaten zijn milieubelastend

Voor het maken van een computer en monitor zijn minstens 240 kg fossiele brandstof, 22 kg chemicaliën en 1.500 liter water nodig – dat is zwaarder dan een auto!

Stress weg, boek erbij

SLECHTS ZES MINUTEN LEZEN VERLAAGT JE STRESSNIVEAU MET 68 PROCENT. DAT IS MEER DAN MUZIEK LUISTEREN OF WANDELEN!

Leander Wünschmann van Printvisie

“Duurzaamheid zit in ons DNA”

Printvisie, waaronder ook Groenprint en Flyersonline.nl vallen, staat bekend als een van de groenste drukkerijen van Nederland. En terecht, want het bedrijf is altijd een early adapter geweest van de nieuwste innovaties op gebied van duurzaam drukken. →

“De CO₂-voetafdruk van drukwerk wordt vooral bepaald door papier”

“De markt voor duurzaam papier heeft een enorme vlucht genomen”

“Mijn drive voor duurzaamheid kwam pas écht op stoom toen ik vader werd”, vertelt Leander Wünschmann. Sinds 2002 werkt Leander bij Printvisie, in 2009 nam hij met een management-buy-out de aandelen van het bedrijf over. Kort voor de corona-epidemie werden medewerkers Dennis den Engelsman en Faruk Yildiz mede-eigenaar. “In 2009 werd mijn tweede kind geboren. Tegelijkertijd realiseerde ik me dat ik een vervuilende industrie werk. Dat moest anders, vond ik. En daar kon ik zelf iets aan doen.”

Keuze voor groen papier

Toen Leander begon bij Printvisie was het een van de eerste drukkerijen die via internet leverde, via Flyersonline.nl. Leander vertelt: “Daarbij ging het vooral om het aanbieden van drukwerk tegen een zo laag mogelijke prijs, dat was ook wat consumenten zochten.

Is de stuksprijs bij 100.000 flyers lager dan bij 60.000 flyers? Dan bestellen we er 100.000 en gooien we gewoon weg wat over is. De kunst was om de focus van prijs naar duurzaamheid te krijgen. In 2011 kwam ik erachter dat de grootste milieuwinst te halen was bij de papiersoort: door 100 procent gerecycled FSC-papier te gebruiken bespaarden we op hout, water, energie en CO₂-uitstoot. Het duurde wel even eer de vraag ernaar op gang kwam, want in die tijd was er nog maar één soort 100 procent gerecycled FSC-papier, dat bovendien een stuk duurder was dan ‘gewoon’ FSC-papier. Inmiddels zijn we dertien jaar FSC-gecertificeerd en heeft de markt een enorme vlucht genomen.”

Uitstoot zwart op wit

Ook is Printvisie inmiddels elf jaar ClimateCalc gecertificeerd. Met behulp van de tool ClimateCalc wordt voor elke order de CO₂-uitstoot berekend. Het certificaat betekent dat elk jaar wordt gecontroleerd of deze berekeningen kloppen. “Als je via onze online webshop Groenprint drukwerk bestelt, zie je direct wat de CO₂-uitstoot is van jouw

bestelling. Daarin is niet alleen de CO₂-uitstoot van het product meegenomen, maar ook de CO₂-uitstoot van het bezorgen op jouw adres. Bij bestellingen via Printvisie, dat is onze traditionelere drukkerij waarbij je advies krijgt en er een offerte vóór jou wordt gemaakt, berekenen we die CO₂-uitstoot ook. Hier bestellen echter vooral grotere bedrijven en gemeentes, voor hen is het handiger om die informatie jaarlijks te krijgen in plaats van per individuele order.”

Volledige CO₂-compensatie

Sinds een aantal jaar compenseert Groenprint bovendien de volledige uitstoot van je bestelling. “Dat krijg je van ons cadeau”, zegt Leander. “We hebben daar even mee gewacht, omdat de waarde van carbon credits een tijd lang nogal ondoorzichtig was: je kon credits kopen voor zowel 120 euro per ton als 4,50 euro per ton. Waar ligt dan de waarheid? Maar nu hebben we gecertificeerde credits via Bamboo Village, een door ONCRA gecertificeerde Nederlandse organisatie. Daarnaast planten we bij Groenprint voor iedere order een boom via Trees for All. Bedrijven

krijgen aan het einde van het jaar een overzicht: jullie hebben zo veel besteld en daarom zijn er zo veel bomen geplant. Wat mooi is, is dat veel mensen er vaak nog zelf extra bomen bijbestellen.”

Duurzame keten

Maar er is meer dan papier. Leander doet zijn best om ook andere onderdelen van het bedrijfsproces zo duurzaam mogelijk in te richten. “Dat kan een uitdaging zijn. Een van de dingen die nu bij drukkerijen speelt is een dalende vraag. De verleiding kan dan bij grote drukkerijen groot zijn om voor goedkope, minder duurzame grondstoffen te kiezen. Zij hebben veel persen die draaiende moeten blijven en veel personeel dat betaald moet worden. Dat kan ertoe leiden dat ze bijvoorbeeld platen uit China halen, daar zijn ze een stuk goedkoper. Maar het materiaal en natuurlijk het transport van de platen zijn minder duurzaam. Wij zijn juist niet zo’n grote drukkerij en komen door onze toegevoegde waarde en volledige inzet op duurzaamheid niet in de verleiding om dat te doen. Onze platen worden in Duitsland gemaakt. Het is wel zo dat steeds meer bedrijven zich ervan bewust worden dat het belangrijk is om na te gaan wat de herkomst van grondstoffen is. Bij digitale drukpersleveranciers is het steeds meer common good geworden dat gebruiksmaterialen recyclebaar zijn. Ook legt het KVGGO tegenwoordig actief de nadruk op duurzaamheid in onze branche en op de commerciële mogelijkheden hiervan voor leden, dat vind ik heel goed.”

“Hopelijk is
duurzaamheid
ooit geen
onderscheidende
factor meer”

Drie focuspunten

De visie van de drukkerij draait om meer dan duurzaamheid. Leander denkt dat het feit dat de drukkerijbranche de afgelopen twintig jaar enorm in transitie is, een overkoepelende factor is voor het succes van het bedrijf. Hij legt uit: “Een aantal dingen zijn steeds belangrijker geworden: de toenemende vraag naar duurzaam drukwerk, maar ook het online verkopen van drukwerk en het hebben van een flexibel en wendbaar bedrijf. Dit zijn dé drie dingen waar wij vroeg mee zijn begonnen en in de jaren erna mee bezig zijn gebleven. Het online aanbieden van drukwerk – waarbij klanten meteen zien wat de prijs en de CO₂-afdruk is en wanneer en waar het drukwerk precies wordt bezorgd – past heel erg bij de behoefte van hedendaagse consumenten aan een grote mate van transparantie. Ook zijn wij altijd een compact en flexibel bedrijf geweest dat haar eigen mensen opleidt, waardoor we snel konden schakelen en goed konden insprijnen op nieuwe ontwikkelingen. Tegelijkertijd hebben we de

complete nabewerking in huis, met echte specialisten die precies kunnen adviseren wat wel en niet werkt voor verschillende soorten drukwerk. Die expertise op gebied van speciaal drukwerk is wat ons, naast onze duurzaamheid, onderscheidend maakt.”

Steeds minder greenwashing

Leander verwacht dat drukkerijen in het algemeen steeds duurzamer zullen worden en er steeds minder greenwashing zal plaatsvinden. “Je ziet dat er op dat gebied al grote sprongen zijn gemaakt. Voor het berekenen van CO₂-uitstoot van je drukwerk is een paper profile nodig, waarbij de herkomst van het papier bekend moet zijn. Toen wij elf jaar geleden met ClimateCalc begonnen, waren er nog papierleveranciers die niet wilden vertellen bij welke fabriek het papier werd geproduceerd. Die fabriek moest dan zijn gegevens qua CO₂-uitstoot en energie- en waterverbruik vrijgeven. Dat is nu niet meer denkbaar: de paper profile is nu standaard geworden, waardoor de keten een stuk transparanter is.”

Ontwikkeling naar de toekomst

Leander denkt dat die ontwikkeling naar meer transparantie doorgaat. “Klanten worden steeds kritischer: is iets wel écht duurzaam? Natuurlijk zijn er ook klanten die alleen maar een boompje kopen ‘omdat het goed voelt’, maar vrijwel alle grote bedrijven willen dat je je groene beloftes waarmaakt. Daarin hebben wij een voorsprong, omdat wij hier al lange tijd een halszaak van maken en duurzaamheid echt in ons DNA zit. Het is een intrinsieke waarde van ons bedrijf. Maar: ik hoop dat er een tijd komt waarin duurzaamheid geen onderscheidende factor meer is, dat duurzame productie écht de standaard is geworden. Maar daar zijn we nog niet.” ●

 www.printvisie.nl
www.groenprint.nl
www.flyersonline.nl

Profiteer van je lidmaatschap

Het KVGGO is er voor jou. Want samen sta je sterk, en dat is in een dynamische branche als de onze zeker geen overbodige luxe. Dit is wat je aan je lidmaatschap hebt.

Eén loket voor al jouw vragen

Vragen? Daar zijn we voor, dus bel ons gewoon als je ergens tegenaan loopt. Heb je advies of ondersteuning nodig bij juridische zaken, financiën, HR of duurzaamheid? Onze specialisten helpen jou gratis of met een scherpe korting snel op weg.

Belangenbehartiging

In samenwerking met VNO-NCW en onze Europese koepelorganisatie Intergraf behartigen wij de belangen van de grafische sector als geheel bij beleidsmakers in Den Haag en in Brussel, bij stakeholders en media. Als collectief kunnen we onze stem luider laten horen en bereiken we meer.

Arbeidsvoorwaarden

Het KVGGO onderhandelt met de vakbonden over de Grafimedia cao. Deze cao is op alle grafische bedrijven in Nederland van toepassing, maar alleen KVGGO-leden hebben invloed op de totstandkoming en de inhoud ervan.

Download de voorbeeld-documenten

Het KVGGO stelt standaard voorbeelddocumenten gratis beschikbaar, zoals leveringsvoorwaarden, arbeidsovereenkomsten of een verwerkers-overeenkomst (AVG). Deze worden door ons geactualiseerd, zodat je altijd voldoet aan de huidige wet- en regelgeving.

Ben je nog geen lid?

Nog geen lid van het KVGGO? Neem dan contact met ons op om de toegevoegde waarde voor jouw bedrijf te bespreken. Wij vertellen je graag meer over het KVGGO en zijn benieuwd naar jouw ervaringen en verwachtingen!

Maak gebruik van onze ledenvoordelen

KVGGO-leden krijgen aantrekkelijke kortingen op verzekeringen en diensten, zoals onder meer het Postfilter, zorgverzekeringen, Dienstencentrum en grafische taxaties. Bovendien ontvang je als lid subsidies van ons A&O fonds voor arbeidsmarkt- en onderwijsactiviteiten.

Inspirerende ontmoetingen in het netwerk

Kom in contact met ruim 600 bedrijven en meer dan 10.000 branchegenoten voor kennisuitwisseling en synergie.

Opleiding en kennisdeling

Neem deel aan onze webinars, masterclasses en andere (netwerk)bijeenkomsten. Zo houden medewerkers hun kennis op peil en blijven jullie op de hoogte van de laatste inzichten en ontwikkelingen.

Sterke positionering

Als lid van het KVGGO ben je herkenbaar en vindbaar voor jouw (potentiële) klanten. Het lidmaatschap draagt zo bij aan een goede eerste indruk van kwaliteit en betrouwbaarheid.

RI&E Grafimedia en Arbocatalogus

Grafimediabedrijven kunnen met behulp van de Web-RI&E Grafimedia de Arborisico's in hun bedrijf op een praktische manier in kaart brengen. Voor KVGGO-leden is het gebruik hiervan en de hieraan gekoppelde helpdesk gratis.

Kijk op www.kvgo.nl/ledenvoordelen voor meer informatie.

Ledenvoordeel uitgelicht ClimateCalc

Als KVGGO-lid profiteer je van diverse kortingen en regelingen, ook op het gebied van duurzaamheid. Zo kun je voordelig gebruikmaken van ClimateCalc: de tool waarmee je de CO₂-voetafdruk van jouw organisatie in kaart brengt.

Steeds meer klanten willen weten: wat is de CO₂-voetafdruk van dit drukwerk? Met ClimateCalc kun je daar een helder en betrouwbaar antwoord op geven. Met deze rekenmethode kun je bepalen wat de CO₂-uitstoot op jaarbasis is van een drukkerij of binderij. Het is mogelijk om de CO₂-voetafdruk per product of order uit te rekenen. Hierdoor kun je je klanten adviseren, bijvoorbeeld over het te gebruiken papier, om de CO₂-voetafdruk van de order te verminderen. Ook kun je je individuele klant aanbieden de CO₂-voetafdruk van de order te compenseren.

CO₂-voetafdruk berekenen

Om de CO₂-voetafdruk uit te rekenen, rekent ClimateCalc met drie scopes, gebaseerd op een internationale standaard. Samen geven ze een compleet beeld van de klimaatimpact van een bedrijf of product:

● **Scope 1** – Directe uitstoot: de uitstoot van CO₂ die direct komt uit eigen bronnen zoals bijvoorbeeld bedrijfsauto's of machines.

● **Scope 2** – Indirecte uitstoot door energiegebruik: Dit gaat om de CO₂-uitstoot die ontstaat bij het maken van elektriciteit of warmte die het bedrijf inkoopt en gebruikt.

● **Scope 3** – Andere indirecte uitstoot: dit zijn alle andere vormen van CO₂-uitstoot in de keten zoals de productie van papier, transport door derden of afvalverwerking.

Korting voor KVGGO-leden

Steeds meer klanten en organisaties vragen om inzicht in de CO₂-voetafdruk van een product of order. En nemen dit mee in hun keuze. Los van die motivatie is het sowieso goed om de CO₂-voetafdruk van jouw activiteiten in beeld te hebben. ClimateCalc kan je hierbij helpen. De kosten voor het gebruik van de calculator hangen samen met de grootte van het bedrijf. Aan het gebruik is ook een certificeringssysteem verbonden. Voor KVGGO-leden is er een speciale regeling en kun je tot 1.000 euro per jaar besparen op het gebruik van de tool.

Op nl.climatecalc.eu vind je meer informatie over ClimateCalc. Wil je ermee aan de slag en ben je benieuwd naar de kosten voor jouw bedrijf? Neem dan contact met ons op via info@kvgo.nl.

Duurzaamheid op papier en in de praktijk

Beleidsmatig loopt het in Den Haag soms misschien wat stroef, maar de missie van het ministerie van Klimaat en Groene Groei is duidelijk: werken aan een klimaatneutrale samenleving en investeren in mensen, innovatie en duurzame energie. Ook de Europese Clean Industrial Deal koppelt groei aan CO₂-reductie. Een uitdaging voor de grafimediabranche, waarbij een belangrijke rol voor de papiersector is weggelegd.

Verduurzamen is bepaald geen nieuw fenomeen voor ondernemers in de grafimediabranche. Het mes snijdt daarbij vaak aan twee kanten: maatregelen met een positief milieu-effect leveren niet zelden ook aantrekkelijke kostenbesparingen op. Denk aan minder papier verbruiken, de hoeveelheid chemie reduceren, energie-efficiënter produceren, of vergaande automatisering. Noem het maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO). Of corporate social responsibility (CSR). Het zijn allemaal win-winsituaties voor people, planet én profit.

De branche beschikt over allerlei mogelijkheden om die duurzaamheidsprestaties met de buitenwereld te communiceren. Bijvoorbeeld door verantwoord papier te gebruiken, met een keurmerk van FSC, PEFC of het EU Ecolabel. ISO-certificeringen kunnen eveneens helpen, zoals (uiteraard) ISO 14001, de internationale norm met eisen voor een milieumanagementsysteem. Maar ook de ISO 12647-norm, bedoeld voor gestandaardiseerd kleurbeheer in het drukproces, heeft een positief effect op milieugebied: omdat er veel minder inschiet nodig is, zorgt dit voor minder afval, minder inktverbruik en minder energieverbruik.

Wet- en regelgeving

Bij ‘verantwoord ondernemen’ komt er steeds meer nadruk te liggen op ‘verantwoording’. Mede onder druk van (inter)nationale regel- en wetgeving zullen opdrachtgevers hun leveranciers, zoals drukkerijen, om verifieerbare informatie en harde cijfers vragen. Voorbeelden daarvan zijn de EU Deforestation Regulation (kortweg: EUDR), de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), en de Green Claims Directive. Ook grafimediabedrijven krijgen hier, rechtstreeks of indirect, mee te maken.

Over de EUDR is al veel te doen geweest: niet voor niets werd deze regeling, die wereldwijd ontbossing moet tegengaan, een jaar uitgesteld. Van die twaalf maanden is inmiddels de helft alweer verstreken, dus per 1 januari 2026 treedt de EUDR alsnog wel degelijk in werking en moet je als ondernemer in principe kunnen bewijzen dat jouw drukwerk ‘ontbossingsvrij’ is.

De CSRD-richtlijn werd vorig jaar al van kracht. Grote beursgenoteerde bedrijven zijn daarmee verplicht verslag te doen van hun doelstellingen en prestaties op duurzaamheidsgebied. Ze moeten daarbij de impact van hun volledige waardeketen in kaart brengen, dus ook die van leveranciers zoals hun drukkerij.

Hoewel niet-beursgenoteerde mkb-ondernemingen niet direct onder de reikwijdte van de CSRD vallen, gaan ze er mogelijk wel van horen. Het kan namelijk zomaar gebeuren dat een CSRD-plichtige klanten en leveranciers gaan vragen om een gedetailleerde berekening van de CO₂-voetafdruk van de drukkerij, of van de CO₂-impact van de brochure of mailing die ze willen bestellen.

CO₂-neutraal drukwerk?

In 2026 wordt ook de EU Green Claims Directive van kracht, die in de EU de consument moet beschermen tegen allerlei vormen van

Win-winsituaties voor people, planet en profit

greenwashing. Door strenge eisen en voorwaarden te stellen aan duurzaamheidsclaims – denk aan ‘CO₂-neutraal drukwerk’ – wil deze regelgeving bedrijven stimuleren op aantoonbare wijze hun duurzaamheidsprestaties te verbeteren. Dat mogen drukkerijen nog steeds ook blijven doen door bijvoorbeeld de CO₂-uitstoot van het geproduceerde drukwerk te compenseren, maar dan moet er voortaan worden gesproken van ‘CO₂-gecompenseerd’ in plaats van ‘CO₂-neutraal’ drukwerk.

Hoofdrol voor papier

Dankzij handige tools, zoals het gecertificeerde ClimateCalc (zie ook pagina 13 in dit magazine), is de CO₂-voetafdruk van een drukkerij of een drukwerkorder goed te bepalen. Uit die berekeningen blijkt dat het papier meer dan de helft van die voetafdruk kan veroorzaken. Het is voor drukkerijen dus een goed idee om naar de duurzaamheidsprestaties van papierfabrikanten te kijken.

De papiersector is zich hier uiteraard van bewust en heeft ook grote ambities op dit gebied, zowel op Europees als op Nederlands niveau. Die ambities stuiten soms op een weerbarstige praktijk. Begin 2025 waarschuwde bijvoorbeeld de Nederlandse industrie voor onvoldoende aanbod van groene energie en het ontbreken van de benodigde energie-infrastructuur. Hierdoor dreigen belangrijke verduurzamingsprojecten vertraging op te lopen.

Voorbeeld voor Europa

Een van die projecten speelt zich af in de papierfabriek van Sappi in Maastricht. Daar is inmiddels één elektrische boiler geïnstalleerd voor de productie van stoom, zodat er minder gas nodig is. Maar voor de tweede en derde boiler is eigenlijk geen ruimte op het overvolle net van Zuid-Limburg. Het bedrijf kwam met een innovatieve oplossing door afspraken te maken met de regionale netbeheerder Enexiss.

Omdat de boilers niet de hele dag op vol vermogen hoeven te draaien, kan de papierfabriek het verbruik flexibel aansturen. Op drukke momenten op het elektriciteitsnet brengt Sappi dan zijn piekbelasting naar beneden om overbelasting te voorkomen. In totaal komt hiermee voor Enexiss 24 MW aan flexibel vermogen beschikbaar – en daardoor kan in ieder geval de tweede e-boiler toch worden geïnstalleerd.

De stappen die Sappi zet, zijn niet onopgemerkt gebleven. In korte tijd brachten zowel minister Sophie Hermans (Klimaat en Groene Groei) als Eurocommissaris Wopke Hoekstra (Climate, Net Zero and Clean Growth) een bezoek aan de Limburgse papierfabriek. Hoekstra is, net als Hermans, enthousiast: “Dit is een waanzinnig mooi voorbeeld van hoe je concurrentiekracht en klimaatbeleid en ook onafhankelijkheid met elkaar kunt combineren. Echt een voorbeeld, niet alleen voor de rest van Nederland, maar ook voor Europa.” ●

Duurzaamheid

Op [Printpakt.nl](https://printpakt.nl) verschijnen voortdurend interessante en inspirerende nieuwsberichten over de rol van print in het dagelijks leven. Ook over duurzaamheid valt uiteraard veel te melden. Een korte selectie.

Kennis over houtvezel kan beter

Het Informatiecentrum Papier & Karton (IPK) onderzocht hoe goed Nederlanders op de hoogte zijn van de productie en duurzaamheid van circulair papier.

Hoewel het circulaire karakter van papier gelukkig breed wordt erkend, valt er nog veel te winnen in de communicatie over de duurzame herkomst van houtvezel. Zo wist bijvoorbeeld maar 19,1 procent van de respondenten dat houtvezel voor papierproductie in Nederland altijd afkomstig is uit gecertificeerde, duurzaam beheerde bossen.

Kijk voor meer info over dit onderzoek op www.papierenkarton.nl.

Koploper in papierrecycling

Ed Nijpels, voorzitter van Stichting Papier Recycling Nederland (PRN), is trots op de prestaties van de sector: “We zijn een koploper op wereldniveau!”

De begin dit jaar verschenen brochure ‘De kringloop van papier en karton’ biedt een kijkje in de recyclingwereld van oud papier en -karton. “Papier en karton zijn duurzaam, recyclebaar en gemaakt uit een natuurlijke bron: de houtvezel. Daarmee zijn het uitstekende materialen binnen de circulaire economie”, aldus Nijpels. “87 procent van het in Nederland gemaakte papier en karton bestaat uit oud papier.”

Download de brochure op www.prn.nl.

Verdere verduurzaming van de boekensector

Ook in de boekensector is het thema duurzaamheid urgent. Brancheorganisatie KVB Boekwerk liet onderzoeken wat de actuele stand van zaken is, en welke kansen er liggen.

Een deel van de uitgevers is al op de een of andere manier bezig met duurzaamheid, blijkt uit het onderzoek. “Ook als het gaat om de productie van boeken maken uitgevers duurzamere keuzes. Denk aan het verzoek om gebruik van duurzamere materialen en het laten drukken van kleinere oplagen om overproductie te voorkomen.”

Meer informatie over het onderzoek, het rapport en de aanbevelingen vind je op www.kvbboekwerk.nl.

DRUK JOUW STEMPEL

Samen werken we aan een sterke grafische sector

De Ledenraadsverkiezingen komen eraan! In augustus start de kandidaatstelling. Wil je nu al meer informatie over wat het betekent om lid te zijn van de Ledenraad? Of kun je niet wachten tot augustus om je aan te melden? Laat dan van je horen via info@kvgo.nl.

zoekt nieuwe ledenraadsleden

Voorkom een cyberaanval!

Tijdens de Algemene Vergadering in november ging er een schok door de zaal toen Xander Koppelmans zijn verhaal over zijn gehackte bedrijf deelde. Van de een op de andere dag was hij alles kwijt door een brute force-aanval; een aanval om zijn wachtwoorden te hacken. Met grote schade en een faillissement als gevolg. Om andere ondernemers goed te informeren organiseerden we daarom met Samen Digitaal Veilig een praktisch webinar. Wat highlights!

Meest gemaakte fouten

In ruim 50% van de gevallen ontstaat een hack door een menselijke fout. Dit zijn de vijf meest gemaakte fouten door medewerkers:

- 1 Klikken op foute links. Check altijd de afzender en link. Klik niet als je het niet vertrouwt.
- 2 Downloaden van verdachte bestanden. Vermijd vooral zip-bestanden.
- 3 Onveilige wachtwoorden. Gebruik MFA en een wachtwoordmanager.
- 4 Updates uitstellen. Update tijdig, ook thuis.
- 5 Geen beveiliging op apparaten. Denk aan virusscanners en gebruik geen verdachte apps.

Risico's die je loopt als ondernemer

Veel bedrijven lopen risico doordat basismaatregelen ontbreken. Back-ups zijn vaak niet goed geregeld, software en antivirus niet up-to-date, en medewerkers onvoldoende getraind. Ook worden leveranciers zelden gecontroleerd op hun digitale veiligheid. Dit maakt organisaties kwetsbaar voor cyberaanvallen.

Bereid je voor op NIS2

Hoewel cybersecurity altijd belangrijk is, nadert nu een harde deadline. De Europese richtlijn NIS2 wordt naar verwachting in het derde kwartaal van 2025 van kracht in Nederland. Veel klanten van grafische bedrijven zullen daarom binnenkort eisen dat hun leveranciers aantoonbaar veilig digitaal werken. Op www.kvgo.nl/gamechanger-nis2 lees je wat je kunt doen en hoe het KVGO je hierbij ondersteunt.

Wist je dat...
...de kans op een cyberaanval bij een bedrijf 1 op 5 is?

Terugblik: Step into the future

Duurzaamheid is niet iets voor 'later'. Het begint nú. Onder het motto 'Step into the future' haalde het KVGO tijdens de Algemene Vergadering de toekomst letterlijk naar het heden. Want we zijn al goed bezig, ook al is er nog veel te doen. Een duurzame locatie, het boeiende programma én de positieve energie maakten het een inspirerende dag! Een terugblik.

Algemene Vergadering

Na een ontmoeting en koffie in de foyer van het mooie, lichte Omnia, startte voor leden van het KVGGO de Algemene Vergadering. Op het programma: verschillende benoemingen, de conceptjaarrekening en diverse updates.

Een deel van de cao-onderhandelingscommissie en het bestuur werd in het zonnetje gezet met een duurzaam bloemetje.

Benoemingen bestuur

Op 1 juni 2025 lopen de bestuurstermijnen af van Annette Dales (Multicopy Nederland) en Izo Hoytink (Probook). Zowel Annette als Izo hebben aangegeven graag door te willen gaan als bestuurslid van het KVGGO. De Ledenraad werd gevraagd om beide bestuursleden te herbenoemen en deed dat unaniem.

Mandaat voorzitter

Eind volgend jaar loopt de tweede termijn van voorzitter Dick Naafs af. Vanwege de lopende ontwikkelingen bij het KVGGO, zoals de samenwerking met GOC, vond het bestuur het niet wenselijk om juist nu van voorzitter te wisselen. Omdat Dicks eerste termijn bovendien ingekort was en de statuten een verlenging toestaan, stelde het bestuur voor om zijn mandaat met twee jaar te verlengen, tot uiterlijk mei 2028. De Ledenraad stemde in met dit voorstel. Toen Dick, die even de zaal had verlaten, terugkwam, werd hij met applaus ontvangen.

Cao-onderhandelingscommissie

Kirsten Linders, adviseur cao en arbeidsvoorwaarden, gaf de aanwezigen een inkijkje in de voorbereidingen op de cao-onderhandelingen, die dit najaar van start gaan. In dat kader benoemde de Ledenraad een onderhandelingscommissie die namens de werkgevers aan tafel zal zitten. Deze commissie bestaat uit Martine Bink (Wilco), Sylvia Bos (Royal Sens), Tiny Brinkman (Koninklijke Van der Most), Loes Hassink (Hassink Verpakkingsdrukwerk), Muamera Maarse (Maarse Drukwerk), Nathalie Poelheken (Drukkerij te Sligte) en Chris Roggeband (Floramedia).

Ledenraad

Dit najaar vinden de verkiezingen voor de Ledenraad plaats. Directeur Brecht Grieten lichtte het proces en de planning toe en vroeg de Ledenraad om akkoord te gaan met deze aanpak. Ook stelde hij voor om de reglementencommissie aan te wijzen als verkiezingscommissie. De Ledenraad stemde in met beide voorstellen. Heb je interesse om deel te nemen aan de Ledenraad? Houd onze website en je mail in de gaten voor meer informatie.

Keynote sessie

Na een lekkere lunch keerden we terug in de zaal voor het middagprogramma. Dick opende de middag met motiverende woorden, want “als wij iets kunnen... dan is het drukken. Niet alleen op papier. Maar op verandering.” Er volgde een korte recap van het ochtendprogramma, waarna het tijd was voor de keynote sessie door Niels Dijkman van Keyzimpact.

Hij daagde de aanwezigen uit om met een frisse blik naar hun eigen toekomst te kijken. Duurzame bedrijven zijn immers bedrijven die verder denken – over financiële resultaten én over maatschappelijke waarde. Volgens Niels ligt de sleutel tot toekomstbestendigheid in drie dingen: impact maken, samenwerken en blijven bewegen. De grafischemediabranche staat voor grote uitdagingen zoals digitalisering, personeelstekorten en de perceptie van drukwerk. Toch liggen er juist nu strategische kansen om het verschil te maken. Niels zette aan tot reflectie: wat betekent duurzaamheid voor jou? Hoe ga jij om met verandering? En wat houdt jou nog tegen? Zijn verhaal maakte duidelijk: verandering begint bij jezelf, maar samen – via onder andere het KVGGO – kun je pas echt grote stappen zetten.

Benieuwd naar alle foto's? Scan hiervoor de QR-code.

En verder

Accountmanager Xander van Beekum gaf een update over het ledenverloop, Kirsten gaf toelichting over het traject voor de keuze voor ORBA, het nieuwe functiehandboek, en Brecht gaf een update over de samenwerking met GOC en hoe de integratie verloopt. Ook werd de conceptjaarrekening 2024 besproken, waarmee werd ingestemd en waarna decharge werd verleend aan het bestuur.

Workshops

Na de inhoudelijke sessie was het tijd voor vier praktische workshops: over de duurzame inzetbaarheid van medewerkers, ClimateCalc, de EUDR en duurzaam groeien als bedrijf. De aanwezigen splitsen op en verdeelden zich over verschillende ruimtes van Omnia. Na een uur lang geprikkeld en uitgedaagd te zijn, stond er een hapje en een drankje klaar in de foyer. Terugkerend deze dag was het feelgoodmotto: wat zijn we al goed bezig! De grafische sector loopt voorop op het gebied van innovatie en ontwikkelingen. En natuurlijk is er nog veel te doen. Om iedereen een beetje positieve vibes mee te geven, werden er persoonlijke complimentjes uitgedeeld door de Meisjes van het Compliment: om blij te worden!

Een duurzame locatie

We waren te gast in Omnia in Wageningen: een bijzonder duurzaam gebouw op de campus van Wageningen University & Research. Het is volledig energieneutraal, dankzij slimme isolatie, warmtepompen en zonnepanelen. Bij de bouw is gebruikgemaakt van biobased en circulaire materialen. Ook het groene dak en de waterberging dragen bij aan een toekomstbestendige, milieuvriendelijke omgeving. De perfecte plek voor een AV in het teken van duurzaamheid!

Zet in je agenda:

20 november

De volgende AV staat gepland op 20 november 2025.

Laatste kans: maak gebruik van MDIEU-subsidie

Subsidie voor duurzame inzetbaarheid medewerkers

Eind dit jaar stopt de MDIEU-subsidie (Maatwerkregeling Duurzame Inzetbaarheid & Eerder Uittreden). Met deze subsidie kun je als werkgever de duurzame inzetbaarheid van je medewerkers vergroten. Dit zorgt voor minder uitval en dus minder kosten, een flexibele organisatie en een sterker werkgeversmerk. Zonde dus, om geen gebruik te maken van deze subsidie. Maar: er is wat haast bij.

Waarvoor kan ik de subsidie gebruiken?

Via Create Your Future heeft het A&O Fonds Grafimedia programma's opgezet rond de thema's vitaliteit, behoud van medewerkers, leiderschap en ontwikkeling. Vaak begint zo'n programma – of 'route' – met een analyse van de huidige situatie door een adviseur duurzame inzetbaarheid, wat uitmondt in een op maat gemaakt plan voor jouw organisatie. Vaak bestaat dat uit een mix van workshops, trainingen en coachingsgesprekken.

Hoe hoog is de subsidie?

Het subsidiebedrag is voor KVGGO-leden tot 75 procent van de projectkosten. Voor niet-leden is dit percentage 35% procent. Het maximale bedrag aan kosten waarvoor subsidie aangevraagd kan worden is 10.000 euro.

Welke voorwaarden gelden er?

De belangrijkste voorwaarden:

- Je bedrijf moet actief zijn in de grafimedia-, zeefdruk- of signbranche.
- De activiteiten waarvoor je de subsidie aanvraagt moeten plaatsvinden voor 31 december 2025.
- Er is een beperkt aantal plekken en toekenning gebeurt op basis van volgorde van binnenkomst. Vol = vol.

Raadpleeg voor alle voorwaarden het aanvraagformulier van het A&O Fonds Grafimedia via de QR-code. In dit document vind je de belangrijkste informatie. Je gebruikt dit formulier ook om je aanvraag in te dienen.

Wat moet ik doen om de subsidie aan te vragen?

1. Vraag een vrijblijvend adviesgesprek aan met een adviseur duurzame inzetbaarheid via het A&O Fonds Grafimedia. Tijdens dit gesprek verken je de mogelijkheden voor jouw organisatie.
2. Vraag een offerte aan voor het traject.
3. Mail de offerte naar subsidies@aeonofonds.nl. Het A&O Fonds Grafimedia beoordeelt de offerte.
4. Bij goedkeuring van de offerte kan het project starten. Je betaalt eerst zelf de factuur van de externe uitvoerder.
5. Nu kan je de subsidieaanvraag indienen. Je stuurt het formulier (zie QR-code) naar subsidies@aeonofonds.nl (dit heeft de voorkeur). Of per post: Stichting A&O Fonds Grafimedia-branch, t.a.v. Projectbureau, Boeingavenue 209, 1119 PD Schiphol-Rijk.
6. Tijdens het project lever je het volgende aan:
 - de goedgekeurde offerte;
 - de factuur van de externe partij;
 - een bewijs van betaling (bankafschrift);
 - presentielijsten van bijeenkomsten of workshops;
 - een ingevuld evaluatieformulier.

**Aanvraagformulier MDIEU-subsidie
A&O Fonds Grafimedia.**

Hoe zit het ook alweer?

Ontvangt mijn medewerker loon tijdens het aanvullende geboorteverlof?

Het antwoord op deze vraag – en nog veel meer andere vragen – vind je in de KVGGO Personeelswijzer!

De KVGGO Personeelswijzer, het antwoord op al jouw vragen

In de KVGGO Personeelswijzer vind je alle informatie over personeelsbeleid en arbeidsvoorwaarden op één plek. Als KVGGO-lid maak je gratis gebruik van deze handige tool. De afgelopen tijd is de Personeelswijzer in een nieuw jasje gestoken, zodat hij nóg makkelijker in gebruik is.

Ga naar personeelswijzer.kvggo.nl en log in!

Duurzame inzetbaarheid in de grafische branche:

Verleg de focus van werkzaamheden naar de mens

Optimum Group is een Europese koploper op het gebied van zelfklevende etiketten en flexibele verpakkingsoplossingen. Met inmiddels zo'n duizend medewerkers in Nederland, België, Duitsland en Denemarken is een goed personeelsbeleid met de jaren steeds belangrijker geworden. Lees hoe HR-managers van Optimum Group dit aanpakken.

Geef ruimte voor initiatief

Er was nog geen HR-beleid bij Belona, toen deze labelproducent in 2019 werd overgenomen door Optimum Group. Dit terwijl het de grootste productielocatie van het concern zou worden. Een mooie uitdaging dus voor senior HR-adviseur Krista Jaspers, die na de overname binnen Belona het HR-beleid van Optimum Group van A tot Z introduceerde. 'Denk aan het maken van functiebeschrijvingen, het implementeren van een personeelshandboek, verzuimbeleid en een HR gesprekscyclus, het invoeren van een digitaal verlofsysteem en een systeem waarin je je loonstroken kunt downloaden'. Hier gebeurden dat soort dingen nog met excellijsten en loonbriefjes.' Krista koos bewust voor deze functie omdat ze zelf initiatieven wilde inbrengen en graag wilde meedenken over het beleid. 'Binnen Optimum Group is alles bespreekbaar en worden eigen initiatieven juist gewaardeerd. Die open houding en betrokkenheid maakt mijn baan als senior HR-adviseur binnen Optimum Group Belona zo leuk.'

Benut je interne kracht optimaal

Zoals tegenwoordig bij vrijwel elk bedrijf is het ook voor Optimum Group wel eens lastig om vacatures vervuld te krijgen. 'Met name als we meerdere vacatures hebben', legt HR-manager Benelux Nancy van Velthoven uit. 'Het is soms nodig om met uitzendbureaus te werken. Gezien de grillige arbeidsmarkt loopt het bij ons nog redelijk door. Daarnaast lukt het ons vaak om vacatures intern te vervullen, door onze bestaande medewerkers zo goed mogelijk in te zetten. Hierdoor zijn we meer bezig met vervangingsvacatures dan met het uitzetten van nieuwe vacatures. Intern besteden we aandacht aan succession planning om interne groei maximaal in te kunnen zetten.'

Zet je bedrijf in the picture

Maar: er zijn ook wel eens nieuwe mensen nodig. Krista vertelt: 'Voor het werven van nieuwe mensen hebben we een succesvolle actie ingezet: draag je als medewerker een nieuwe kracht aan, dan krijg je een bonus. Dat werkt goed, omdat je eigen medewerkers enthousiaste ambassadeurs zijn. Op die manier hebben we het afgelopen jaar twaalf nieuwe mensen aangenomen binnen de Optimum Group. Ook hebben wij ter promotie van ons bedrijf wervingsvideo's opgenomen, om op deze manier meer kenbaarheid te geven aan wat we allemaal doen en hoeveel mogelijkheden er zijn binnen ons bedrijf. Dat hebben we gedaan door onze

“Met technisch inzicht en affiniteit met machines wacht je een mooie loopbaan”

eigen medewerkers op verschillende afdelingen te laten vertellen wat ze zoal doen op een dag, en wat het werk leuk maakt. Je merkt dat een filmpje veel sprekender is dan een stukje tekst op de website. Daarnaast maakt de Optimum Group gebruik van LinkedIn en hebben we een YouTube-kanaal. Ook werken we samen met onze marketing-afdeling aan employer branding en maken we doelgerichte campagnes door gebruik te maken van data en feedback van sollicitanten.'

Bied kansen

Vervolgens is het natuurlijk zaak om personeel te behouden. Krista legt uit dat ze personeel veel doorgroeiemogelijkheden bieden. 'Medewerkers kunnen flexibel worden opgeleid. Op de afdeling nabewerking worden bijvoorbeeld van grote gedrukte rollen kleinere rollen op maat gemaakt. Daar zijn verschillende afwerk machines voor. Als iemand aangeeft het leuk te vinden om meerdere machines te leren bedienen, omarmen we dat! Hoe flexibeler iemand zich opstelt, hoe meer wij diegene willen leren. Wil diegene daarna nog →

“Gebruik je eigen medewerkers als enthousiaste ambassadeurs”

verder doorontwikkelen? Dan kan dat. Bijvoorbeeld richting werkvoorbereiding of werken op de drukkerij. Op groepsniveau lopen er traineeships waarbij medewerkers praktische ervaring opdoen op diverse afdelingen om ze klaar te stomen voor een managementfunctie. Je komt misschien binnen als operator, maar er zijn tal van mogelijkheden binnen het bedrijf. Als je technisch inzicht hebt en affiniteit met machines, bieden wij je een mooie loopbaan.’

Balans voor fysieke arbeid

Duurzame inzetbaarheid speelt een grote rol in het HR-beleid van Optimum Group. Nancy legt uit: ‘Voor het productiepersoneel is het werk soms fysiek zwaar. Daarom hebben we voor oudere medewerkers de 80-90-100-regeling in de CAO opgenomen. Hierbij werkt de werknemer nog 80% van zijn oorspronkelijke arbeidstijd, maar krijgt hij nog wel 90% van het oude salaris en bouwt hij nog altijd 100% pensioen op. Ook voor jongere werknemers proberen we te zorgen voor een goede werk-privébalans. Zo werken we met een ploegensysteem, maar is bijvoorbeeld iedereen op vrijdagavond vrij. We hebben geen thuiswerkbeleid, maar voor een lastige situatie vinden we meestal een passende oplossing.’

Stimuleer bewustwording over vitaliteit

Om medewerkers duurzaam inzetbaar te houden komt bij de productielocatie Belona eens in de vier weken een arbeidsdeskundige langs. Krista legt uit: ‘Zij kijkt op de vloer mee met onze medewerkers: op welke manier voer jij fysiek je werk uit? En hoe zou je het kunnen uitvoeren op een andere manier, zodat je het langer volhoudt en niet uitvalt? Ons doel is om iedereen op een duurzame manier naar zijn pensioen toe te laten werken. De aanwezigheid van de arbeidsdeskundige was even wennen voor de medewerkers, maar nu zijn ze enthousiast. Ze roepen haar er nu actief bij: “Wil je eens kijken of ik het op de juiste manier doe?” Ook geeft de arbeidsdeskundige een workshop ergonomie, waarbij ze laat zien welke impact een

Wat doet Optimum Group precies?

Optimum Group is een leverancier van zelfklevende etiketten en flexibele verpakkingso oplossingen. Het maken en leveren van etiketten vormt de basis, maar ze maken bijvoorbeeld ook shrink sleeves, pouches en papieren banderollen. Het bedrijf heeft momenteel achttien productielocaties, waarvan een aantal locaties specialisaties hebben. Locatie Belona is gespecialiseerd in Ravenwood linerless labels.

beweging heeft op het skelet. Zo worden medewerkers bewuster dat ze zelf verantwoordelijk zijn voor hun uitval.’

Pik signalen op

Volgens Nancy is het belangrijk dat de focus van teamleiders meer verlegd wordt naar de mens, in plaats van naar de werkzaamheden. ‘Soms geven medewerkers signalen die op toekomstige uitval wijzen, maar pikken teamleiders die signalen niet op. Daarom krijgen teamleiders nu trainingen hierin. Als afdeling HR binnen Optimum Group gaan wij zelf ook een training volgen om deze training vervolgens zelf te kunnen geven aan onze teamleiders. Zo kunnen we intern monitoren of er verbetering optreedt en opvolging geven aan de training.’

Bundel de krachten

Tot slot benadrukken Krista en Nancy dat zij binnen Optimum Group veel voordelen ervaren door als groep samen te werken. Nancy zegt: ‘De wereld is veel groter dan je denkt. Je kunt als eilandje blijven opereren, maar juist door de krachten te bundelen, en bijvoorbeeld samen in te kopen en uit te besteden, krijg je veel meer voor elkaar.’ Krista beaamt dat. ‘Dat zie ik ook terug in ons lidmaatschap van het KVGGO. Wij gaan regelmatig naar de evenementen, leren veel van de workshops, en worden geholpen met het invoeren van de ORBA-functiewaardering. Samen bereik je meer.’ ●

“Samen bereik je meer”

Digitale prestaties inschatten

Hoe kun je als grafisch ondernemer de kleurkwaliteit van je digitale drukpersen onderbouwen en voorspellen, om zo vooraf de kwaliteit beter in te schatten? Dat kan met een nieuwe certificatieaanpak, speciaal ontwikkeld voor digitale printproductie. Fons Put, Senior Innovation Consultant bij het VIGC, legt het uit.

“Bij digitaal printen is het kleurbeheer complexer. Waar offsetdruk vaak werkt met kleurdata die rechtstreeks overeenkomt met het drukproces, is er bij digitaal drukken altijd sprake van een vertaalslag. De inkomende ontwerpdata – meestal in CMYK of RGB – moeten worden afgestemd op de eigenschappen van de digitale printer: het gebruikte papier, de resolutie en type kleurseparatie. Het printerprofiel is hierbij het sleutelonderdeel. Het vertaalt de kleurinformatie uit het ontwerp naar een reproduceerbare output op de pers.”

Consistent en voorspelbaar

“De certificatie onderzoekt of deze vertaalslag op een consistente en voorspelbare manier gebeurt. Er wordt gekeken hoe goed het printerprofiel de kleuren en neutrale tinten aanstuurt, of er sprake is van correcte grijsvervanging, en hoeveel van het inkomende kleurenspectrum effectief geprint kan worden. Daarbij worden zowel verzadigde kleuren – meer neutrale kleurenbeoordeeld, gaande van pasteltinten tot donkere kleuren. Voor RGB-kleuren, die doorgaans chromatischer zijn dan CMYK, wordt bovendien bepaald welk percentage van de aangeleverde kleuren

daadwerkelijk binnen het printbereik valt. Dat gebeurt volgens de DeltaE2000-formule, die aangeeft hoe zichtbaar kleurverschillen zijn voor het menselijk oog. Daarnaast worden testafdrukken geanalyseerd op kleurechtheid, consistentie, resolutie en uniformiteit.”

Optimalisatie van de workflow

“De certificatie biedt houvast. Het geeft inzicht in de prestaties van de digitale productie-omgeving en maakt het mogelijk om je klanten onderbouwd duidelijk te maken wat zij mogen verwachten qua kleurkwaliteit. Het helpt daarnaast bij het optimaliseren van workflows en het voorkomen van misverstanden over kleurweergave, zeker wanneer bestanden in uiteenlopende kleurprofielen worden aangeleverd. Je hebt meer controle en kunt prestaties beter inschatten. Dat is wel zo duurzaam.” ●

VIGC, Vlaams Innovatiecentrum voor Grafische Communicatie, is hét onafhankelijk kenniscentrum voor grafische communicatie in de Benelux. Kijk voor meer informatie op www.vigc.be.

VIGC legt uit...

Samen staan we sterker

De grafimediabranche is volop in verandering en het KVGO beweegt mee. Sterker nog: we groeien. Nieuwe leden sluiten zich aan, ook over de grens, en we bouwen aan een stevig netwerk van ondernemers en partners. Het is duidelijk: juist in uitdagende tijden zoeken grafische bedrijven de kracht van het collectief op. Een update!

We groeien door!

Terwijl de sector krimpt, groeit het KVGO door. In de afgelopen twee jaar hebben we maar liefst 35 nieuwe leden mogen verwelkomen. Deze nieuwe aanwas onderstreept de toegevoegde waarde van verenigen. In een tijd waarin de grafimedia-branche verandert, kiezen ondernemers er bewust voor zich aan te sluiten bij het KVGO. Waarom? Omdat ze ook inzien dat je samen verder komt dan alleen.

Sympathisantenlidmaatschap

Steeds vaker horen we van ondernemers uit het buitenland dat zij interesse hebben in de evenementen en dienstverlening van het KVGO. Daarom is er nu het sympathisantenlidmaatschap, waarmee ook ondernemers van buiten Nederland zich kunnen aansluiten.

KVGO Businessclub

We geloven dat samenwerking de sleutel is tot een toekomstbestendige sector. Daarom is er de KVGO Businessclub om leveranciers en kennispartners met grafische ondernemers te verbinden. Hiermee creëren we een sterk platform waarin kennisdeling, samenwerking, innovatie en netwerk centraal staan, naast het verbinden en versterken van de sector. De komende tijd gaan we actief toeleveranciers benaderen voor de KVGO Businessclub.

Ben of ken jij nog een bedrijf dat lid wil worden en zo profiteren van de toegevoegde waarde van het KVGO? Neem dan contact op met ons!

Save the date

Algemene Vergadering

Donderdag 20 november

Locatie en tijdstip volgen

Heb je suggesties of ideeën voor de komende AV?

We zijn benieuwd!

Mail naar info@kvgo.nl en deel ze met ons.

Waarom de grafimedia- branche overstapt op ORBA

Met de komst van de nieuwe Grafimedia cao verandert ook het functiehuis. Het oude systeem CATS maakt plaats voor ORBA: een landelijk bekend functiewaarderings-systeem dat beter aansluit op de praktijk van nu. Kirsten Linders, adviseur cao en arbeidsvoorwaarden bij het KVGO, licht de overstap toe. →

Kirsten:
“Bij ORBA draait het
om de inhoud, niet
om de functienaam”

Verouderd systeem

“Het vorige functiehandboek stamde uit 2011”, vertelt Kirsten. “Daar stonden functies in die allang niet meer bestaan, zoals typiste. Tegelijk veranderden bestaande functies: een drukker is nu eerder een operator.” Een update was hard nodig. “We hebben jarenlang geprobeerd het handboek te moderniseren binnen het oude systeem, maar dat lukte niet. Daarom besloten cao-partijen over te stappen op een nieuw systeem.” Na een pitchronde viel de keuze op ORBA van werkgeversvereniging AWWN. “Dat systeem wordt al veel gebruikt in andere sectoren, sluit goed aan bij productie-omgevingen én is bekend bij vakbonden. Bovendien is het overzichtelijker en actueler dan CATS.”

Van functienaam naar inhoud

In plaats van honderden functies bevat ORBA nu 44 brede functiegroepen. “Je kijkt niet meer alleen naar de functienaam, maar naar wat iemand écht doet. Dat vraagt even schakelen, maar geeft wel duidelijkheid: waar sta ik nu en wat moet ik doen om door te groeien?” Dat maakt het systeem transparanter en toekomstbestendig. “ORBA wordt continu geüpdatet, en het biedt een goede basis om te voldoen aan de komende EU-regels voor gelijke beloning voor mannen en vrouwen.”

Ondersteuning voor bedrijven

KVGO ondersteunt leden actief bij de invoering. “Er zijn webinars en workshops geweest waarin ondernemers aan de slag gingen met ORBA. Ook kunnen leden altijd terecht met vragen of om functiebeschrijvingen voor te leggen. De nieuwe functietoewijzing gebeurt voorlopig alleen administratief; pas in de nieuw af te spreken cao treedt het nieuwe loongebouw in werking en volgt de koppeling met salarissen. Kirsten benadrukt: “Er is dit jaar nog subsidie beschikbaar die tot 75 procent van de kosten dekt voor externe hulp, zoals via GOC. Dit is dus hét moment om de overstap te maken.”

Hulp bij overstappen

Om KVGO-leden wegwijs te maken in het nieuwe systeem, organiseerden we begin dit jaar webinars en workshops. Aanvullend hierop kan je gebruik maken van meer ondersteuningsmogelijkheden. Daarom kun je nu hulp inschakelen om de overstap naar het nieuwe systeem soepel en efficiënt te laten verlopen. Dit kan op twee manieren:

1. Neem een pakket af bij GOC, die op verzoek van het KVGO ORBA-dienstverlening heeft opgezet:
 - **Pakket 1:** indelen van bestaande functiebeschrijvingen op basis van het ORBA-systeem.
 - **Pakket 2:** opstellen of updaten van functiebeschrijvingen en indelen volgens het ORBA-systeem.

- **Pakket 3:** volledige implementatie met functiedata verzamelen, vastleggen in functiebeschrijvingen en indelen volgens het ORBA-systeem.

2. Schakel AWWN, eigenaar van ORBA, in bij de overstap. Neem daarvoor contact op met Angela van Nuland van AWWN via 070 850 8629 / 06 175 522 35.

Scan de QR-code voor
meer informatie.

Zelf aan de slag met ORBA

De overstap op het nieuwe systeem vraagt ook actie van jou als ondernemer.
Lars Kiewit, eigenaar van DCP, vertelt hoe hij de overgang naar ORBA aanpakt.

Stap naar meer structuur

“Ons bedrijf is de afgelopen jaren flink gegroeid,” vertelt Lars. “Dan kom je vanzelf op het punt dat personeelsbeleid serieuzer moet. We hadden al een externe HR-adviseur aangetrokken, een personeelsreglement opgesteld en functieprofielen uitgewerkt. ORBA is voor ons vooral een goede finetuning, een logische volgende stap in professionalisering.” Wat het systeem volgens hem toevoegt? “Meer focus op bevoegdheden. Je kijkt niet alleen naar taken, maar ook naar wat iemand mag. Dat helpt bij ISO-certificering én bij het afbakenen van verantwoordelijkheden binnen teams. Het geeft structuur en voorkomt misverstanden.”

ORBA dwingt tot keuzes

Lars ziet ORBA als een kans om het personeelsbeleid te verdiepen. “Je wordt bijna gedwongen om goed te kijken: klopt deze functie nog, past het salaris erbij, wat zijn de ontwikkelmogelijkheden? Dat geeft rust. Medewerkers weten waar ze staan en voelen zich serieus genomen.” De invoering is tegelijk een uitdaging, erkent hij. “Voor veel bedrijven zonder HR-afdeling is dit best een klus. Het is niet iets dat je er even bij doet, je moet er echt tijd en aandacht voor vrijmaken.”

Onzekerheid over salarissen

Toch is er ook kritiek. “Het nieuwe loongebouw is er nog niet. We delen nu wel functies in, maar weten nog niet welk salaris erbij hoort. Dat geeft onzekerheid. Gelukkig hebben wij al een goed salarishuis, maar dat geldt niet voor iedereen. Dat kan straks tot spanningen leiden.”

Tip: ga in gesprek

Zijn advies aan andere ondernemers? “Stel de overstap naar ORBA niet uit. Betrek teamleiders, laat ze meedenken. Dat hebben wij direct ook gedaan. Je personeel is het hart van je bedrijf. En gebruik het netwerk van KVGO-leden: je hoeft het wiel niet zelf uit te vinden. Er is genoeg kennis beschikbaar, maak er gebruik van.”

Lars:
“Zie ORBA niet als
verplichting, maar als
kans om je organisatie
te versterken”

De Arbo RI&E is vernieuwd!

Als werkgever moet je zorgen voor een goed arbobeleid. Om maatregelen te treffen, moet je weten wat de risico's zijn. Daarom is in veel gevallen een Risico Inventarisatie & Evaluatie (RI&E) verplicht. Hiermee breng je arbeidsrisico's in kaart en draag je zorg voor een veilige en gezonde werkomgeving.

De grafmediabranche heeft het goed geregeld met een eigen branche-specifieke RI&E, afgestemd op de dagelijkse praktijk. De Arbo RI&E is net vernieuwd en erkend door de overheid. Goed nieuws, want als je de Arbo RI&E volgt, weet je zeker dat je voldoet aan de laatste wet- en regelgeving. De sociale partners, waaronder het KVGGO, zorgen er namelijk voor dat de RI&E altijd up-to-date is.

Gratis voor KVGGO-leden

Er zijn verschillende niveaus van de Arbo RI&E, afhankelijk van het aantal medewerkers dat je hebt. Heb je minder dan 26 medewerkers en vul je de Arbo RI&E volledig in? Dan hoef je deze niet apart te laten toetsen door een arbo-deskundige. Dat scheelt tijd én geld. En over geld gesproken: als KVGGO-lid maak je gratis gebruik van de Arbo RI&E en de bijbehorende helpdesk voor vragen. Niet-leden betalen licentiekosten. ●

Benieuwd? Kijk nu op
www.arbografimedia.nl!

Hoe regel ik... ...goede arbeidsomstandigheden?

Het KVGGO werkt samen met een aantal vaste partners. Dit zijn organisaties die vanuit hun specifieke expertise onze leden kunnen adviseren en ondersteunen, bijvoorbeeld op het gebied van verduurzaming, verzekeringen, personeel of financiële vraagstukken. Daarnaast heeft het KVGGO zelf ook een aantal experts in dienst. Leden kunnen hierdoor rekenen op een gedegen kennis van de branche en in veel gevallen ook op een subsidie of voordeel. In de rubriek 'Hoe regel ik...' komt elke keer een ander thema aan bod.

tip

Niet alleen de Arbo RI&E is vernieuwd, ook de Arbocatalogus Grafimedia is flink onder de loep genomen. De nieuwe versie is net gelanceerd! Wat is er nieuw en hoe draagt dit bij aan goede arbeidsomstandigheden? Dat vragen we aan arbodeskundige Danny Wilms, die de afgelopen tijd aan de vernieuwde catalogus heeft gewerkt.

Even naar de basis: de Arbocatalogus. Wat is dat ook alweer?

“Als ondernemer in de grafmediabranche ben je voor de veiligheid, gezondheid en arbeidsomstandigheden op het werk. Veilig, gezond en plezierig werken is belangrijk voor werkgevers en werknemers. Om je hierbij te ondersteunen, bieden de sociale partners – waaronder het KVGGO – praktische hulpmiddelen. De Arbocatalogus Grafimedia is er één van. Het is een handboek met oplossingen voor de belangrijkste arbeidsrisico’s in de sector.”

Waarom is het belangrijk dat zo’n Arbocatalogus er is?

“Je moet als ondernemer voldoen aan de Arbowet. Die wet werkt met ‘doelvoorschriften’. Die omschrijven wat het beschermingsniveau moet zijn, maar niet hoe je dat bereikt. Dat mag een sector zelf invullen in een Arbocatalogus. De sociale partners in de grafimedia-branche hebben zo’n catalogus ontwikkeld, waarmee je direct aan de slag kunt. Het helpt bedrijven om invulling te geven aan de wettelijke regels rond veiligheid en gezondheid op de werkvloer. In plaats van zelf alles uit te zoeken, kunnen werkgevers en werknemers terugvallen op oplossingen die passen bij de grafische praktijk.”

De Arbocatalogus is net vernieuwd. Waarom was dat nodig?

“De vorige versie was inmiddels verouderd. In de tussentijd zijn er nieuwe inzichten gekomen over bijvoorbeeld werkdruk, fysieke belasting en veiligheid, en ook de techniek in onze sector verandert voortdurend. Machines zijn moderner, het werk verandert, en dus moeten ook de oplossingen up-to-date zijn. Door de actualisatie sluit de Arbocatalogus weer goed aan bij de praktijk van nu én voldoet hij aan de eisen van de Nederlandse Arbeidsinspectie.”

Wat is er veranderd in de nieuwe versie?

“De catalogus is geactualiseerd op vier belangrijke thema’s: Minder Werkstress, meer werkplezier (psychosociale arbeidsbelasting), Fysieke belasting, Machineveiligheid en Geluid op de werkplek. Er is ook een vijfde thema in de maak: Gevaarlijke stoffen. De vier thema’s zijn opnieuw bekeken en aangepast aan de praktijk. En inmiddels ook goedgekeurd door de Arbeidsinspectie, waardoor ze weer een tijdje mee kunnen.”

Wat zijn de voordelen van werken met deze Arbocatalogus?

“De Arbocatalogus helpt bedrijven om te voldoen aan de Arbowet, maar dan op een manier die past bij de grafmediabranche. Hierdoor hoef je zelf het wiel niet uit te vinden. Alles is afgestemd op de dagelijkse praktijk. De informatie is voor iedereen: medewerkers, leidinggevendenden, preventiemedewerkers, Arbocoördinatoren, leden van de ondernemingsraad en/of personeelsvertegenwoordiging. Zo zorg je met elkaar voor goede arbeidsomstandigheden.”

Hoe gaat de Arbeidsinspectie om met de Arbocatalogus?

“De Arbocatalogus Grafimedia is niet vrijblijvend. De Arbeidsinspectie gebruikt het oplossingenboek uit de Arbocatalogus als referentie-

kader bij handhaving. Bedrijven mogen afwijken van de oplossingen uit de Arbocatalogus Grafimedia. Werkgevers die afwijkende maatregelen toepassen moeten wel bewijzen dat ze voldoen aan het vereiste beschermingsniveau rond de opgenomen arborisico’s. Bovendien leidt het werken volgens de Arbocatalogus ook tot minder strenge controles. Dat geeft rust.”

Hoe kun je ermee aan de slag?

“Op www.arbografimedia.nl vind je alles overzichtelijk per thema. Er staan ook handige documenten klaar die je direct kunt gebruiken op de werkvloer.”

Waar kunnen bedrijven terecht met vragen?

“Er is een helpdesk speciaal voor werkgevers én werknemers met vragen over de arbocatalogus. Bel hiervoor naar 020-5435665 of mail naar info@arbografimedia.nl.”

“Je hoeft het wiel niet zelf uit te vinden”

Webinars en bijeenkomsten

Dit najaar worden er vier regionale bijeenkomsten georganiseerd over de nieuwe Arbocatalogus Grafimedia. Daarnaast worden er twee webinars georganiseerd over Risico Inventarisatie & Evaluatie (RI&E) en een webinar over ongewenst gedrag en de rol van de branchevertrouwenspersoon. Deze bijeenkomsten en webinars zijn gratis voor KVGGO-leden. Houd de website goed in de gaten.

Danny Wilms

Danny Wilms is werkzaam als organisatiepsycholoog, gecertificeerd arbeids- en organisatiedeskundige (Arbowet), trainer/coach, hogeschooldocent HRM en projectmanager. Daarnaast is hij secretaris van de Werkgroep Arbeid en Gezondheid Grafimedia (WAGG).

Ondernemen op een eiland

Iemke en Tjitske namen Drukkerij De Eiland-Pers over

Elke week wordt er reikhalzend uitgekeken naar De Terschellinger, de krant van Terschelling. Met de verkoop van de drukkerij en uitgeverij, kwam het voortbestaan van de krant in gevaar. Reden genoeg voor Iemke Kooijman (51) en Tjitske Faber (37) Drukkerij De Eiland-Pers over te nemen.

Iemke is geboren en getogen op Terschelling, Tjitske woont er nu zo'n zeven jaar. Ze leerden elkaar kennen bij De Eiland-Pers. Iemke: "Ik had jaren in de horeca gewerkt en wilde na de coronatijd wat anders. En zo kwam ik bij De Eiland-Pers terecht. Ik vond het gelijk leuk, en ook het vrije weekend dat ik nooit had beviel goed." Tjitske was zelf eerder ondernemer. Eenmaal op het eiland deed ze van alles. "Schrijven vond ik superleuk om te doen. Ik reageerde op de vacature voor verslaggever van DeTerschellinger, en kon freelance aan de slag. Vanaf dag één werk ik hier met veel plezier."

Grote verantwoordelijkheid

Iemke en Tjitske werkten allebei al een tijdje bij De Eiland-Pers, toen de toenmalige eigenaren het bedrijf te koop zetten. Iemke werd gepolst: had hij soms interesse? Hij vertelt: "In eerste instantie was ik een beetje sceptisch. Maar dacht ook: het

niet doen, kan gevolgen hebben voor het behoud van mijn baan." Ondertussen had Tjitske al zitten vissen bij Iemke: of hij geen compagnon wilde. En zo zijn ze samen gaan praten over een overname. Tjitske: "Ik heb wel getwijfeld: het is een grote verantwoordelijkheid. Een bedrijf runnen, ervoor zorgen dat er elke week een krant komt waar het hele eiland naar uitkijkt... Dat is andere koek dan af en toe een tekstje schrijven." Het bedrijf stond uiteindelijk best even te koop – verkopen bleek niet zo makkelijk – toen Iemke en Tjitske besloten ervoor te gaan. Iemke: "Ik dacht vooral: als wij het niet doen, wie dan wel? Het is niet per se iets voor iemand van wal: je moet weten van het reilen en zeilen op het eiland, en de juiste connecties hebben." De twee kwamen met de vorige eigenaren tot overeenstemming en regelden de financiering. In september 2024 namen ze het stokje over van De Eiland-Pers, die dit jaar veertig jaar bestaat. Een spannende stap, waar ze goed over na hebben gedacht. Iemke: "Hiervoor hebben we onder andere ook advies ingewonnen bij het KVGGO over de overname. Het was fijn daarop terug te kunnen vallen."

Persoonlijk ondernemen

Na alles te hebben overwogen, zijn ze ervoor gegaan. En toen waren de twee ineens eigenaar en

“Andere koek dan af en toe een tekstje schrijven”

Iemke en Tjitske kwamen met de vorige eigenaren tot overeenstemming.

ondernemer. Is dat anders? Ze vinden van niet. Iemke: "Het voelt niet heel anders." Tjitske vult aan: "Voor mij ook niet. Ik ben eerder ondernemer geweest. En we hebben een fijn team waarop we kunnen bouwen. Er werken acht parttimers voor ons, waaronder een aantal zzp'ers die redactioneel werk doen." En hoe is het om intensiever met elkaar samen te werken? Iemke: "We zijn echt samen de baas. We spreken alles uit en proberen waar mogelijk een compromis te vinden." Tjitske vult aan: "We hebben nooit onenigheid; we zijn allebei de moeilijkste niet. En wat ook fijn is, is dat Iemke iedereen kent op het eiland. Hij is echt een allemans vriend. Daardoor krijgt hij veel voor elkaar." Op Terschelling gaat alles persoonlijk: ook het ondernemen. "Als ik iets wil regelen of nodig heb, dan ga ik bij iemand langs." Toch brengt ondernemen op een eiland soms ook uitdagingen met zich mee. Printer stuk? Dan kan het wel even duren voordat de monteur er is. "Die moet namelijk een hele dag ervoor vrijmaken", lacht Tjitske. Iemke en Tjitske voelen zich allebei helemaal thuis in de grafische sector. Tjitske vertelt: "Het is zo leuk dat het een creatieve branche is. Ik kan al mijn creativiteit in mijn werk kwijt, dat vind ik heel leuk." Iemke vult aan: "Hier maak je samen een mooi eindproduct dat op de deadline klaar is.

Met de overname is ook de krant gered.

Dat is heel anders dan in de horeca, waar nooit echt een eind aan komt."

Cultureel erfgoed

Met de overname is ook de krant 'gered'. Tjitske vertelt: "De Terschellinger wordt op het eiland toch wel een beetje gezien als cultureel erfgoed. ➔

“We brengen de krant ook digitaal uit”

Het vervult een bijzondere rol. Het is echt de verbinder op het eiland.” De lezers zijn erg betrokken: er wordt veel over gesproken. En als er onverhoopt iets misgaat – zoals die keer toen de vergaarmachine problemen had en er een nietje in werd geslagen – kan het zomaar de Terschelling TV halen. De reacties op de overname waren dan ook alleen maar positief. De lezers zijn blij dat de krant en de drukkerij worden voortgezet. Met 2.600 abonnees (op het eiland én aan wal) en een vast aantal exemplaren voor de losse verkoop vormt de krant het fundament van De Eiland-Pers. Tjitske: “De gedrukte krant is belangrijk voor ons. Maar naast dat we de krant uitgeven, zijn we ook een drukkerij waarmee we allerlei drukwerk produceren. Zo drukken we veel club- en verenigingsbladen, en ook het blad van de kerk. En ook verzorgen we drukwerk als enveloppen en briefpapier voor bedrijven op het eiland.” In die lokale bedrijven zien Iemke en Tjitske vooral kansen. Iemke: “We leasen de printers. Soms staan ze maar twee dagen in de week aan. Elk bedrijf heeft drukwerk nodig en wij kunnen bijna alles drukken op papier. Er zijn hier veel bedrijven: horeca, hotels en fiets-verhuur. Die gaan we actiever benaderen.”

Toekomstbestendig

Het uitbreiden van de drukwerkactiviteiten is een van de manieren om De Eiland-Pers toekomstbestendiger te maken. Tegelijkertijd wordt ook de krant langzamerhand in een nieuw jasje gestoken. “De Terschellinger ziet er al veertig jaar hetzelfde uit. We gaan hem een beetje moderniseren, al moet het wel de Terschellinger blijven”, vertelt Iemke. De gedrukte krant blijft belangrijk; daar wordt echt naar uitgekeken. Daarnaast is er een online platform om een groter publiek te bedienen en het nieuws breder te delen. “Veel Terschellingers wonen in het buitenland, die zijn gaan varen en ergens blijven hangen. Om met de tijd mee te gaan, brengen we de krant nu ook digitaal uit en willen we meer online gaan doen.” ●

 Drukkerij De Eiland-Pers
www.deterschellinger.info

**DOE MEE
EN OPEN JOUW
DEUREN!**

DOE JE OOK MEE?

Na het succes van vorig jaar organiseert Indruk.nu opnieuw een week vol inspiratie, ontmoeting en promotie van het grafimediavak. Van 29 september t/m 4 oktober 2025 openen bedrijven in de branche hun deuren voor jongeren, zij-instromers en andere nieuwsgierigen die benieuwd zijn naar de wereld achter drukwerk, ontwerp en media.

En ook jij kunt meedoen!
Scan de QR-code om jouw
bedrijf aan te melden.

Initiatief van
INDRUK.nu

**week van de
GRAFIMEDIA**
29 - 04
sept okt